

VLEERMUISONDERZOEK

Aanvullend onderzoek in het kader van
de Wet natuurbescherming

LOCATIE: GROENSTRAAT 16-18, ESBEEK

RAPPORTNUMMER: 2019BE-0716

In opdracht van:

DOVO bv
Larestraat 2a
5085 EP Esbeek

Brabant Eco
Ecologische dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2019BE-0716

Opdrachtgever

DOVO BV
Larestraat 2a
5085 EP Esbeek

Contactpersoon

De heer A Evers
De heer A van Dommelen

Locatie

Groenstraat 16-18, Esbeek

Opleverdatum

13 september 2019

Uitvoerder

Brabant Eco
Ecologische dienstverlening
De Lange Kant 27
5061PX Oisterwijk
06-24218274

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Samenvatting

Voorafgaand aan dit rapport is er een quickscan flora en fauna uitgevoerd door Avos Bosadvies (QSFF-1808, d.d. 11-10-2018) vanuit het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming.

Dit naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep en ontwikkeling aan de Groenstraat 10,12,16 en 18 te Esbeek.

Op basis van deze quickscan naar natuurwaarden is er geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het potentieel voorkomen van vleermuizen en de functie van het plangebied voor deze diersoort.

Deze rapportage kan als addendum van de quickscan worden gebruikt.

Het doel van het aanvullend vleermuisonderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie.

Uitgevoerd onderzoek van april tot en met september 2019 leidt tot de conclusie dat er waarneming is gedaan van een vleermuissoort, namelijk de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Op basis van uitgevoerd veldonderzoek zullen de voorgenomen ontwikkelingen geen invloed hebben op de aldaar voorkomende vleermuizen. Er zijn geen effecten te verwachten die van negatieve invloed zijn op de duurzame staat van instandhouding van de waargenomen soort en hun functioneel leefgebied.

De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming voor het uitvoeren van de plannen is dan ook niet nodig.

Brabant Eco
Frenk van de Wal

Inhoudsopgave

1. INLEIDING EN ONDERZOEK.....	4
1.1 Aanleiding	
1.2 Doelstelling	
1.3 Centrale vraagstelling	
1.4 Criteria	
1.5 Geldigheid onderzoek	
2. WETTELIJK KADER.....	6
3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING.....	7
3.1 Situering plangebied	
3.2 Te verwachten soorten en functies	
4. ONDERZOEK	12
4.1 Onderzoeksmethode	
4.2 Volledigheid van de inventarisatie	
4.3 Inventarisatie	
4.4 Gebiedsfunctie	
4.4 Overige soorten	
5. RESULTATEN EN ADVIES.....	18
5.1 Resultaten	
5.2 Toetsing Wet natuurbescherming	
5.3 Advies	
6. LIJST VAN BRONNEN.....	20
7. BIJLAGEN.....	21

1. INLEIDING EN ONDERZOEK

1.1 Aanleiding

In ruimtelijke ontwikkelingen is vaak sprake van aanpassing of wijziging van het bestemmingsplan. Om te kunnen bepalen of er sprake is van een 'goede ruimtelijke ordening' dient onder andere onderzocht te worden of de voorgenomen activiteit past binnen de regels van Wet natuurbescherming.

Voor het plan aan de Groenstraat 10,12,16 en 18 en Lage Mierdseweg 8a is opdrachtgever voornemens om vier intensieve veehouderijen te saneren. In dit kader is een quickscan flora en fauna uitgevoerd door Avos Bosadvies (QSFF-1808, d.d. 11-10-2018)

In deze quickscan is aangegeven dat het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen niet kan worden uitgesloten voor de langgevelboerderij Groenstraat 16 en voor de kap-schuur en het bedrijfsgebouw aan de voorzijde van het bouwvlak van Groenstraat 18. Nader onderzoek naar deze soortgroep is daarom vereist. De heer A van Dommelen heeft Brabant Eco verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. De bevindingen van dit vervolgonderzoek zijn beschreven in deze rapportage en kan als addendum van de quickscan worden gebruikt.

1.2 Doelstelling

Het doel van het aanvullend vleermuisonderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie. Eveneens wordt naar aanleiding van de onderzoeksresultaten een effectbeoordeling gedaan om te toetsen of de Wet natuurbescherming wordt overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

1.3 Centrale vraagstelling

Vragen die centraal staan binnen dit vleermuisonderzoek:

- Welke vleermuissoorten maken functioneel gebruik van het plangebied en welke functies worden hierbij onderscheiden?
- Heeft de ruimtelijke ingreep een negatief effect op aanwezige vleermuizen?
- Is het naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep noodzakelijk een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming?

1.4 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming, waarbij onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen en het functioneel gebruik.
- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl).
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Brabant Eco en Frenk van de Wal verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit onderzoek.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- De uitkomsten en vervolgstappen van het natuuronderzoek zijn te begrijpen voor de opdrachtgever.
- Het onderzoek voldoet aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Brabant Eco.
- Brabant Eco hanteert de door brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus opgestelde gedragscode.
- Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 van Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Dit protocol bevat de meest recente wetenschappelijke inzichten, waarbij per soort is voorgescreven onder welke veldcondities, in welke periodes, met welke frequentie en voor welke duur onderzoek uitgevoerd dient te worden.
Bij het hanteren van het protocol, wordt in juridische zin voldaan aan de wensen die het bevoegd gezag stelt. Tevens wordt voldaan aan de inspanningsverplichting om tot een gedegen onderzoek te komen.
- Bij het veldonderzoek is door Brabant Eco gebruik gemaakt van een batdetector, de Batlogger M, voor het maken van geluidsopnames in het veld. Voor de analyse van de geluidsopnamen is gebruik gemaakt van het programma Batexplorer.
- De Nederlandse natuurwetgeving en beleid bestaat uit verschillende onderdelen. Deze rapportage gaat alleen in op de Wet natuurbescherming en het vleermuizenprotocol 2017.

1.5 Geldigheid onderzoek

Houdbaarheid van verspreidingsgegevens zijn aan een maximale periode gebonden.

Voor de verspreidingsgegevens van licht beschermde soorten, of het juist ontbreken hiervan, wordt veelal een bruikbaarheidsperiode van circa 5-6 jaar gehanteerd, afhankelijk van de beschermingsgraad en situatie ter plaatse.

Voor zwaar beschermde soorten als vleermuizen geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen.

Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Wet natuurbescherming niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken indien de omstandigheden ter plaatse dat verlangen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet significant veranderd waardoor nieuwe leef-situaties kunnen zijn ontstaan. Dit is hier echter, voorafgaande aan de voorgenomen sloop, niet het geval.

2. WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2) en het Natuurnetwerk Nederland. Soortenbescherming is geregeld in hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming.

Het nader onderzoek naar vleermuizen voor het project Groenstraat 10, 12, 13, 16 en 18 te Esbeek is uitgevoerd in het kader van hoofdstuk 3 (soortenbescherming) van de Wet natuurbescherming.

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Soortenbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten en nationaal beschermde soorten.

Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen aan (algemeen voorkomende) soorten.

Het beschermingsregime is verschillend voor zowel de internationaal beschermde soorten (vogel- en habitatrichtlijn soorten) als de nationaal beschermde soorten.

Tevens kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht, zowel voor soorten als hun (beschermde) leefgebied.

3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Situering plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Groenstraat met nummers 10, 12, 13, 16 en 18 in de gemeente Hilvarenbeek. Ten westen ligt de N269 met het dorp Esbeek, ten noordoosten Diessen en ten zuidwesten Baarschot. Het totale plangebied is gedeeltelijk bebouwd met varkensstallen, bedrijfsgebouwen, schuren, erfverharding en woningen en bestaat verder vooral uit grasland.

De directe omgeving is een bebouwingsconcentratie en bestaat uit een agrarisch landschap met manege, tuinderij, bouw- en weilanden, agrarische bedrijven met bedrijfsgebouwen en singels.

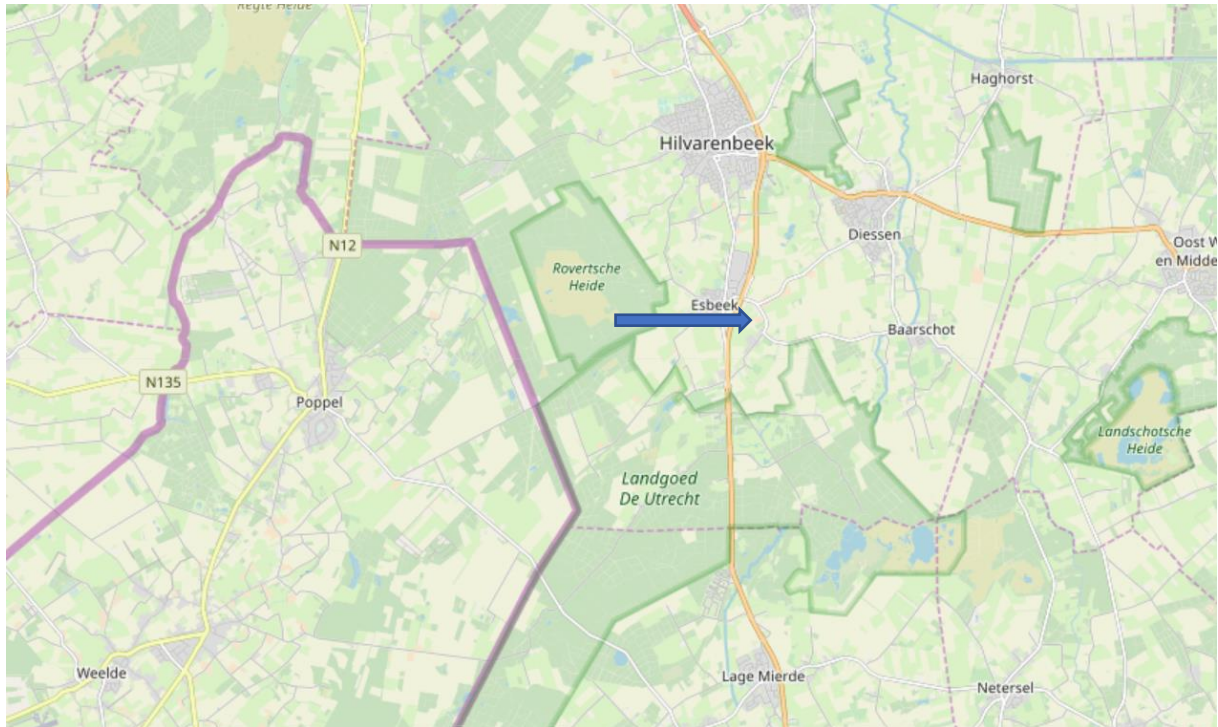
Tijdens de veldinventarisatie behorende bij de quickscan uitgevoerd door Avos Bosadvies (QSFF-1808, d.d. 11-10-2018) kon de aanwezigheid van mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen niet worden uitgesloten voor wat betreft de langgevelboerderij Groenstraat 16 en de kapschuur met aanbouw aan de voorzijde van het bouwvlak van Groenstraat 18.

Opdrachtgever is voornemens om de drie intensieve veehouderijen te saneren. Hiervoor worden alle stallen en bedrijfsgebouwen gesloopt. De langgevelboerderij met nummer 16 zal deels worden gesloopt om herbouwt te worden als dubbele bewoning. Het bedrijfsgebouw met aanbouw aan de voorzijde bij nummer 18 zal worden gesloopt, terwijl de kap-schuur intact blijft.

Het bestemmingsplan zal door deze ontwikkeling opnieuw worden opgesteld.

Groenstraat 16

Groenstraat 18

3.2 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek bleek dat op basis van habitatkenmerken de langgevelboerderij met nummer 16 en het bedrijfsgebouw met aanbouw aan de voorzijde van nummer 18 mogelijk een functie hebben voor vleermuizen (QSFF-1808). De potentie voor vleermuizen bestaat uit kierende kantpannen, open ventilatieroosters, ruimten rond dakgoot en gevels en ruimten in spouwmuren. Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft zich specifiek gericht op beide voornoemde gebouwen, terwijl het verdere plangebied en nadere omgeving ook meegenomen is.

In onderstaande tabel staan de in theorie eventueel te verwachten voorkomende vleermuissoorten volgens Quickscanhulp en de FloraFaunaCheck.nl. (zie bijlage 1)

In de tabel staat per soort weergegeven hoe ze het landschap gebruiken, waar verblijfplaatsen kunnen worden aangetroffen en de status van voorkomen in Nederland. Daarnaast is met een rood kruisje per soort aangegeven welke potenties het onderzochte plangebied en de nabije omgeving voor de desbetreffende soort heeft.

Volgens de FloraFaunaCheck.nl zijn ook de gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus (*Passer domesticus*) mogelijk aanwezig. Hier is tijdens de quickscan vastgesteld dat deze niet voorkomen of als zodanig gestoord worden.

Soort		Beschermingsregime	Mogelijk aanwezig	Winterverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Zomerverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Verblijfplaats in gebouwen	Status*
Kleine dwerg vleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vooral	ZZ
Gewone dwerg vleermuis	Pipistrellus pipistrellus	Wnb Habitatrichtlijn	X	X, ook massa winter verblijf plaats	X	X	X	vooral	A
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vaak	A
Ruige dwerg vleermuis	Pipistrellus nathusii	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	-	X	X	soms	VA
Gewone groot-oor vleermuis	Plecotus auritus	Wnb Habitatrichtlijn	X	X	X	X	X	vaak	VA
Baard vleermuis	Myotis mystacinus	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	X	X	-	soms	Z
Franjestaart	Myotis nattereri	Wnb Habitatrichtlijn	X	-	X	X	-	soms	Z

*A=algemeen, VA=vrij algemeen, Z= zeldzaam, ZZ= zeer zeldzaam

4. ONDERZOEK

4.1 Onderzoeksmethode

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Het onderzoek is uitgevoerd door te zoeken naar jagende, trekkende, en zwermende vleermuizen. En door te zoeken naar paarterritoria en verblijfplaatsen.

De echolocatie die vleermuizen uitzenden is voor ons hoorbaar gemaakt door gebruik te maken van de Batlogger M van Elekon. Ultrasonische geluiden (range 10-150 kHz) worden door deze geavanceerde detector/recorder opgenomen. De Batlogger M registreert ook de GPS coördinaten (via een geïntegreerde GPS-ontvanger) en omgevingstemperatuur op het moment van opname.

Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden is er een opname gemaakt op een SDHC-kaart. Met de BatExplorer Software voor Windows werden opnames eventueel ook later geanalyseerd. De opnames werden in tijd en dus in het hoorbare bereik beluisterd. De software detecteert automatisch vleermuisgeluiden en geeft deze weer waarbij de BatExplorer ondersteunende identificatie van soorten aangeeft.

Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsamenstelling en gebiedsgebruik.

De voorzomerbezoeken zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven en de vlieg- en foerageerroutes. Tijdens de nazomerronden lag de nadruk op het in kaart brengen van balts- en paarlocaties en indicaties voor winterverblijven.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind (meer dan 3 Beaufort), langdurige regenval, dichte mist en temperaturen onder 7 tot 12 graden Celsius zijn (afhankelijk van de soort) belemmerende factoren.

De toegepaste methoden zijn gebaseerd op het vleermuisprotocol 2017 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureau, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Onderzoeken die volgens dit protocol uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures.

De ochtendbezoeken zijn uitgevoerd vanaf 3 uren voor zonsopkomst tot zonsopkomst. Dit omdat de franjestaart en meervleermuis soorten zijn die eerder invliegen. De avondbezoeken zijn gestart ruim voor zonsondergang tot 2 uur en een kwartier hierna.

De bezoeken in augustus en september zijn in de avonduren uitgevoerd. De onderzoeken zijn gestart bij zonsondergang, maar vooral vanaf een uur na zonsondergang om te zoeken naar baltsende vleermuizen.

4.2 Volledigheid van de inventarisatie

Het onderzoek is volgens de genoemde protocollen uitgevoerd. Een inventarisatie blijft echter uiteraard een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl dat ze (op een ander tijdstip) wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methode en inspanning is dan ook voldoende invulling gegeven aan de Wet natuurbescherming. Wat betreft het (voor)onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

4.3 Inventarisatie

De planlocatie is 7x bezocht (tabel) door medewerkers van Brabant Eco. Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is gelet op de aanwezigheid van foeragerende, communicerende, bouncende en in/uitvliegende vleermuizen.

Datum	Tijd	functie	Temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking
26-04-2019	4h20-6h20	Foerageer en vliegroutes	10 C°	2 BF zuidwest	geen	half bewolkt
22-05-2019	2h30-5h30	Kraam-en zomer verblijfplaatsen	11 C°	2 BF noordwest	geen	bewolkt
04-06-2019	21h50-0h05	Kraam-en zomer verblijfplaatsen	22 C°	1 BF oosten	geen	half bewolkt
01-07-2019	22h00-0h15	Kraam-en zomer verblijfplaatsen	19 C°	1 BF westen	geen	Licht bewolkt
03/07/2019	2h25-5h30	Kraam-en zomer verblijfplaatsen	12 C°	2 BF noordoost	geen	Licht bewolkt
19/08/2019	21h00-0h00	Baltsen en paarverblijfplaatsen	17 C°	1 BF zuidwest	geen	Licht bewolkt
10/09/2019	20h10 - 23h10	Baltsen en paarverblijfplaatsen	17 C°	1 BF noordwest	geen	Licht bewolkt

4.3.1 bezoek april

Het ochtendbezoek in april was met name gericht op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en het vaststellen van foerageergebied en vliegroutes in en nabij het plangebied.

Er zijn deze ochtend vijf foeragerende en voorbij trekkende gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) in en nabij het plangebied waargenomen. Zwermgedrag is in het plangebied niet waargenomen. Na het ochtendbezoek is gezocht naar sporen (vleermuiskeutels, invliegopeningen, afgebeten insectenvleugels en vetsporen) die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Daarbij zijn ook holten, spleten en scheuren die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen doorzocht. Er zijn geen sporen van vleermuizen gevonden.

4.3.2 Bezoeken mei/juni

Het ochtendbezoek in mei en het avondbezoek in juni waren gericht op het vaststellen van foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen in en nabij het plangebied. Omdat de franjestaart en meervleermuis vroeg invliegers zijn is de ochtendronde een uur eerder gestart dan de door het protocol aangegeven 2 uur voor zonsopkomst. Er werden geen franjestaart of meervleermuis waargenomen. Wel enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen.

In de avond is er volgens protocol 15 minuten langer gebleven voor de franjestaart en meervleermuis. Er zijn deze avond twee foeragerende en voorbijtrekkende gewone dwergvleermuizen in en nabij het plangebied waargenomen.

Voorafgaand is ook gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Er zijn geen sporen van vleermuizen gevonden.

Bij het ochtendbezoek in mei is ook specifiek gekeken naar de aanwezigheid van huismussen. De habitat van een huismus moet bestaan uit een combinatie van plekken voor nestgelegenheid, voedsel (voor volwassenen en jongen), dekking (stekelige struiken, groenblijvende struiken en klimplanten, coniferen, klimop), plekken voor stofbaden en drinkwater. Ontbreekt een van de onderdelen of liggen ze te ver van elkaar verwijderd, dan is de habitat niet geschikt.

De ruim begroeide muur met klimop en geranium aan Groenstraat 18 zou uitermate geschikt zijn als schuillocatie voor de huismus. Echter het ontbreken van een dakgoot heft dit grotendeels op. Onder de pannen is geen gelegenheid tot het bouwen van een nest.

Er zijn geen huismussen waargenomen.

Op de avond ronde is een foeragerende gierwaluw waargenomen.

4.3.3 Bezoeken juli

Het extra avond- en ochtendbezoek in juli was gericht op het vaststellen van foerageergebied, vliegroutes en verblijfplaatsen in en nabij het plangebied.

Er zijn op de avond zes foeragerende en voorbij trekkende gewone dwergvleermuizen in en nabij het plangebied waargenomen. Een vijftal zijn waargenomen vliegend aan de Groenstraat. Waarschijnlijk maken deze dieren gebruik van de bomenrij aan de straat als vliegroute. Een vleermuis vloog foeragerend op het terrein achter huisnummer 18.

Voor het avondbezoek in juli is gezocht naar sporen (mest, afgebeten vleugels enz.) die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Er zijn geen sporen van vleermuizen gevonden.

Het ochtend bezoek in juli was met name gericht op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en het vaststellen van vliegroutes. Deze ochtend is er een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Zwermgedrag is niet waargenomen.

4.3.4 Bezoek augustus

Het avondbezoek in augustus is met name gericht geweest op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes. Deze avond is er in en nabij het plangebied een foeragerende en voorbijtrekkende gewone dwergvleermuis waargenomen. Baltsende vleermuizen zijn niet gehoord.

4.3.5 Bezoek september

Het avondbezoek in september is met name gericht geweest op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende mannetjes. Om het uitvliegen vast te stellen is een uur eerder dan volgens protocol gestart.

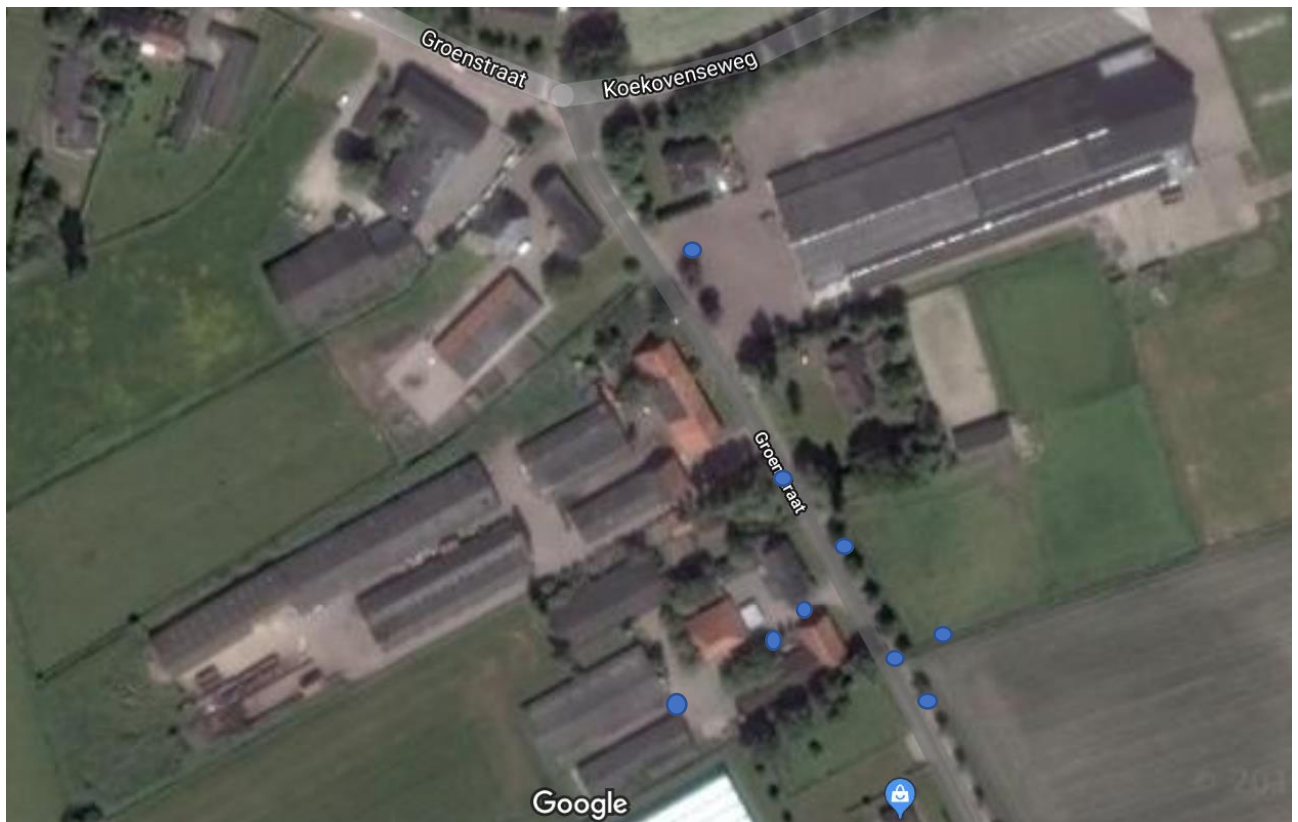
Deze avond zijn in en nabij het plangebied geen foeragerende of baltsende vleermuizen waargenomen. Paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen zijn niet gevonden.

4.3.6 Samenvatting en conclusies

In de gehele onderzoeksperiode is in en nabij het plangebied een vleermuissoort waargenomen: de gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*

De verspreiding van de vleermuizen in en nabij het plangebied is met stippen in de onderstaande figuur aangegeven.

gewone dwergvleermuis **blauwe stip**

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn typische gebouwbewonende soorten. Beide soorten gebruiken ruimten onder daken, in de spouwmuur en achter gevelbekleding als kraam-, zomer-, paar-, en overwinteringslocatie (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Alle volgens de FloraFaunaCheck.nl eventueel voorkomende vleermuissoorten kunnen, afhankelijk van de soort, in meer of mindere mate gebouw bewonend zijn. Enkel de gewone dwergvleermuis is tijdens het onderzoek foeragerend op en rond het plangebied aangetroffen. De overige vleermuissoorten, meegenomen in het onderzoek, betreffende de kleine dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, baardvleermuis en franjestaart, zijn niet waargenomen tijdens de veldbezoeken.

Afwezigheid van deze soort nabij het plangebied geeft aan dat het plangebied geen functionele betekenis heeft voor deze soorten.

Tijdens de najaar bezoeken zijn geen lokroepen, bounce gedrag of zwermende en in/uitvliegende vleermuizen waargenomen. De aanwezigheid van paar- en winterverblijfplaatsen zijn derhalve uitgesloten.

Enkele passerende gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied maakten gebruik van de lijnvormige structuur van de bomen aan de Groenstraat.

4.4 Gebiedsfunctie

4.4.1 Verblijfplaatsen/zwermgedrag

Tijdens de veldbezoeken zijn er in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen gevonden. Ook zwermgedrag is niet waargenomen.

Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van verblijfplaatsen voor vleermuizen worden uitgesloten.

4.4.2 Foerageergebied

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat het plangebied als foerageergebied van geringe betekenis is voor vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken zijn er slechts enkele individuen van de Gewone dwergvleermuis waargenomen in het plangebied. In de omgeving van het plangebied zijn ook foeragerende Gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze soort foerageren met name in aangrenzende weilanden en rond straatverlichting, aangezien deze soort tamelijk lichttolerant is.

Gezien de geringe betekenis van het plangebied als foerageergebied, is geen sprake van een negatief effect op foeragerende vleermuizen. Ook foeragerende vleermuizen in de omgeving van het plangebied ondervinden geen negatieve effecten van de ruimtelijke ingreep en ontwikkeling. Gewone dwergvleermuis is een soort die sterke binding toont met steden en dorpen. De soort is zodoende gewend aan een bepaalde mate van licht- en geluidsverstoring. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis als soort komt niet in het geding.

4.4.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn enkele overvliegende Gewone dwergvleermuizen in het plangebied en de directe omgeving aangetroffen. Van vaste vliegroutes zou eventueel sprake kunnen zijn. Dit naast of over de openbare weg, de Groenstraat. Hierbij zou gebruik gemaakt kunnen worden van de bestaande bomenrij langs de weg. Aangezien deze bomen in de toekomst blijven staan blijft de eventueel aanwezig zijnde vliegroute ook bruikbaar. Er zijn geen duidelijke lijnvormige elementen waargenomen in het plangebied waar vleermuizen gebruik van maken.

Ontheffingsaanvraag is daarom dan ook niet nodig.

4.4.4 Paarterritoria

Tijdens de bezoeken in augustus en september zijn geen baltsende dieren waargenomen en ook geen paarverblijfplaatsen aangetroffen

4.4.5 Winterverblijfplaatsen

De gebouwen zijn ongeschikt als massawinterverblijfplaats. De afwezigheid van zwermactiviteiten tijdens het najaarsonderzoek bevestigt dit.

De aanwezigheid van paarverblijfplaatsen is voor de gewone dwergvleermuis vaak een indicatie dat gebouwen ook geschikt zijn als winterverblijfplaats voor een kleine groep of solitair overwinterende gewone dwergvleermuizen. Afhankelijk van het type bebouwing zijn deze winterverblijfplaatsen alleen geschikt in milde winters of ook tijdens strenge vorst.

Omdat er geen zomer- of paarverblijfplaatsen zijn vastgesteld in het plangebied is het onwaarschijnlijk dat er kleine winterverblijfplaatsen van solitair overwinterende vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn.

4.5 Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn met name overvliegende, rustende of foeragerende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen onder andere: spreeuw, vink, houtduif, merel, kauw, winterkoning en wilde eend. Volledigheidshalve is tijdens het onderzoek gelet op nestindicatief gedrag van overige gebouw bewonende soorten zoals spreeuw en kauw welke mogelijk aanwezig zijn nabij het plangebied. Hierbij zijn echter geen nesten van gebouw bewonende soorten waargenomen.

De huismus en gierzwaluw, welke volgens de Flora en Fauna check.nl (zie bijlage 1) zouden kunnen voorkomen in of rond het plangebied, zijn overvliegend of foeragerend waargenomen. Nesten of verblijfplaatsen zijn niet gevonden. De gunstige staat van instandhouding van beide soorten komt niet in het geding

5. RESULTATEN EN ADVIES

5.1 Resultaten

- Er is in en nabij het plangebied een soort vleermuis waargenomen, de Gewone dwergvleermuis.
- Het onderzoek vond plaats van 1 april tot en met 13 september 2019.
- Het gehele plangebied met daarbij alle structuren waren goed toegankelijk en visueel goed te onderzoeken.
- Bij inspectie van het plangebied bij daglicht zijn geen vleermuiskeutels of andere sporen gevonden die duiden op vleermuisverblijfplaatsen.
- Vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn niet aangetroffen.
- Een vliegroute waar vleermuizen met een zekere regelmaat passeren is in en nabij het plangebied niet aangetoond.
- Een onmisbaar foerageergebied binnen de plangrenzen is niet aan de orde.
- De betreffende bomenrij aan de Groenstraat blijft in de toekomst behouden. Eventuele vliegroutes worden niet onderbroken.
- Bestaande lijnvormige groenstructuren waarlangs migratie- of foerageerroutes van vleermuizen zouden kunnen liggen worden niet aangetast door de voorgenomen plannen.
- Foeragerende vleermuizen in de omgeving van het plangebied kunnen zeker wel voorkomen.
- De balts van de gewone dwergvleermuis of andere soorten is in september in en nabij het plangebied niet gehoord.
- Paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis of andere soorten zijn niet gevonden.
- Het zogenaamde najaars zwermgedrag is niet waargenomen
- De geplande ontwikkeling heeft door gebrek aan geschikte verblijfslocaties of het ontbreken van een gebruiksfunctie (foerageergebied of vliegroute) geen negatieve effecten op lokale populaties vleermuizen.

5.2 Toetsing Wet natuurbescherming

De voorgenomen ontwikkelingen zullen invloed hebben op de aldaar voorkomende vleermuizen. Er worden echter geen verblijfplaatsen aangetast. Ook worden geen essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied aangetast. Daarmee kan gesteld worden dat de duurzame instandhouding van de aangetroffen vleermuissoorten niet in gevaar komt. Een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het uitvoeren van de plannen is daarmee niet nodig.

5.3 Advies

- Vleermuizen maken gebruik van de omgeving in en nabij het plangebied. Om te voorkomen dat vleermuizen tijdens de werkzaamheden worden verstoord, wordt aangeraden om het aanbrengen van verlichting zoveel mogelijk te beperken (ook tijdens de bouw). Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn gevoelig voor lichtverstoring.
- Lage armaturen met licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden kunnen worden gebruikt.
- Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Er zijn onderhoudsvrije vleermuiskokers in de handel die kunnen worden ingemetseld en vleermuiskasten die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in of bij nieuwbouw toe te passen.
- De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten. Verder kunnen vogels broeden in de omgeving van het plangebied. Werkzaamheden die een verstrend effect op broedende vogels veroorzaken dienen daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van globaal half maart tot half juli)
- Bij onvoorziene omstandigheden dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

LIJST VAN BRONNEN

Quickscan Flora en fauna QSFF-1808 A Vos Bosadvies

Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011

www.wetnatuurbescherming.nl

www.NDFF.nl

www.rijksoverheid.nl

www.brabant.nl

www.natuurmonumenten.nl

www.regelink.net

www.vivarapro.nl

www.natuurpunt.be

www.ivn.nl

www.natura2000.nl

netwerk groene bureaus

checklist vleermuisprotocol

- Als bijlage 1 is toegevoegd de resultaten beschermde soorten volgens FloraFaunaCheck.nl

Resultaten FloraFaunaCheck.nl

1 april 2019

Dit is een automatisch gegenereerd document.

1. Inleiding

In Nederland zijn flora en fauna beschermd door de Wet natuurbescherming. Initiatiefnemers moeten bij ruimtelijke ingrepen rekening houden met de aanwezige natuurwaarden. Voordat ruimtelijke ingrepen gepland en uitgevoerd worden is het noodzakelijk om te weten welke beschermde flora en fauna (potentieel) voorkomen in een plangebied. Vooral gemeenten hebben in dit proces een belangrijke rol. Gemeenten zijn gebiedsbeheerder, stellen bestemmingsplannen vast (die niet in strijd mogen zijn met bestaande wet- en regelgeving), verlenen omgevingsvergunningen en zijn zelf ook deels projectontwikkelaar. Om deze rol goed uit te voeren, moeten gemeenten kennis hebben over de aanwezige flora en fauna binnen de gemeentegrenzen. Het gaat dan om inhoudelijke ecologische kennis, juridische kennis en inzicht in de verspreiding van soorten binnen de gemeente.

1.1 Werkwijze

De gemeente Hilvarenbeek heeft geen inventarisatie van beschermde flora en fauna laten uitvoeren. Regelink Ecologie & Landschap heeft een potentie inschatting voor heel Nederland ontwikkeld waarbij gebruik is gemaakt van actuele verspreidingskaarten en typologieën van groeiplaatsen en leefgebieden. De actuele verspreidingsgebieden van beschermde flora en fauna zijn in kaart gebracht met verspreidingsgegevens uit verspreidingsatlassen. Met eventuele onvolledigheden van verspreidingskaarten en het dispersievermogen van soorten is rekening gehouden. Het mogelijk voorkomen van flora en fauna is in kaart gebracht door selecties van topografische elementen binnen verspreidingsgebieden te maken. De topografische selecties zijn per soort specifiek vastgelegd en zijn gebaseerd op literatuuronderzoek en de input van onze medewerkers. De betreffende resultaten hebben geen juridische status om de aan-of afwezigheid van dier- of plantensoorten aan te tonen. Om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, is onderzoek noodzakelijk naar de aan- of afwezigheid van onderstaande soorten en functies. Neem hiervoor contact op met een ecologisch adviesbureau.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Regelink Ecologie & Landschap op telefoonnummers: 085-2737330 of via e-mail door dit bericht te beantwoorden.

1.2 Ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens de volgende ingreep/ingrepen uit te voeren:

- Sloopwerkzaamheden
- Renovatiewerkzaamheden

1.3 Randvoorwaarden

Voor het betrouwbaar gebruik van FloraFaunaCheck.nl wordt uitgegaan van enkele randvoorwaarden. Indien uw project of plan niet voldoet aan onderstaande randvoorwaarden dan zijn de resultaten mogelijk onjuist en wordt u geadviseerd contact op te nemen met Regelink Ecologie & Landschap.

- Werkzaamheden worden niet tijdens het broedseizoen uitgevoerd.
- Uw project of plan behoort tot de categorieën: bestendig beheer en onderhoud; bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.
- Uw project of plan behelst een gebied van maximaal 1 ha en ligt buiten een natuurgebied.
- Tijdens werkzaamheden en daadwerkelijk gebruik / beheer wordt geen kunstlicht of geluidhinder naar de omgeving veroorzaakt.
- De werkzaamheden veroorzaken geen verrijkende effecten in Natura 2000-gebieden in de directe omgeving.

1.4 Disclaimer

De gegeven informatie van de online applicatie FloraFaunaCheck.nl is met de grootste zorg samengesteld. Voor eventuele onjuistheden van deze informatie kan geen aansprakelijkheid verleend worden. Mocht u onjuistheden constateren, dan vragen wij u om contact op te nemen met Regelink Ecologie & Landschap.

2. Resultaten

In dit hoofdstuk zijn de resultaten voor beschermde soorten opgenomen. FloraFaunaCheck.nl toetst op dit moment niet aan beschermde gebieden.

2.1 soorten

In onderstaande tabel zijn de resultaten met betrekking tot beschermde soorten opgenomen. Uw geplande ingreep heeft een nadelig effect op de functie van het gebied voor de vermelde soorten. Onderstaande resultaten zijn correct mits voldaan is aan de voorwaarden (zie paragraaf 1.3).

Soort	Beschermingsregime	Functie	Verspreiding
Huismus	Wnb - Vogelrichtlijn	nestlocatie	mogelijk aanwezig (basispakket)
Gierzwaluw	Wnb - Vogelrichtlijn	nestlocatie	mogelijk aanwezig (basispakket)
Kleine dwergvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	paarverblijfplaats in gebouw winterverblijfplaats in gebouw kraamverblijfplaats in gebouw zomerverblijfplaats in gebouw	mogelijk aanwezig (basispakket)
Gewone dwergvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	paarverblijfplaats in gebouw winterverblijfplaats in gebouw zomerverblijfplaats in gebouw kraamverblijfplaats in gebouw massa winterverblijfplaats	mogelijk aanwezig (basispakket)
Laatvlieger	Wnb - Habitatrichtlijn	kraamverblijfplaats in gebouw paarverblijfplaats in gebouw winterverblijfplaats in gebouw zomerverblijfplaats in gebouw	mogelijk aanwezig (basispakket)
Ruige dwergvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	paarverblijfplaats in gebouw winterverblijfplaats in gebouw zomerverblijfplaats in gebouw	mogelijk aanwezig (basispakket)
Gewone grootoorvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	winterverblijfplaats in gebouw kraamverblijfplaats in gebouw paarverblijfplaats in gebouw zomerverblijfplaats in gebouw	mogelijk aanwezig (basispakket)
Baardvleermuis	Wnb - Habitatrichtlijn	kraamverblijfplaats in gebouw zomerverblijfplaats in gebouw	mogelijk aanwezig (basispakket)
Franjestaart	Wnb - Habitatrichtlijn	kraamverblijfplaats in gebouw zomerverblijfplaats in gebouw	mogelijk aanwezig (basispakket)

3. Conclusie

De gemeente heeft geen inventarisatie van beschermde flora en fauna laten uitvoeren. De resultaten zijn gebaseerd op de actuele verspreidingsgegevens en typologieën van groeiplaatsen en leefgebieden. Om die reden hebben de betreffende resultaten geen juridische status om de aan- of afwezigheid van dier- of plantensoorten aan te tonen. Om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen, is onderzoek noodzakelijk naar de aan- of afwezigheid van onderstaande soorten en functies. Neem hiervoor contact op met een ecologisch adviesbureau.

Meer weten?

Neem dan vrijblijvend contact op met een van de ecologen van Regelink Ecologie & landschap. Wij komen graag een keer bij u langs om van gedachten te wisselen of een korte presentatie te geven.

Hoe zijn wij te bereiken?

T 085-7737676 W www.regelink.nl